Politika

2 Haziran 1977 Perşembe

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Özbek, "Hiçbir yetkilinin bu yolda beyanı yoktur" dedi

İçişleri Bakanı Tercüman'ın yayınını resmen yalanladı

İçişleri Bakanı: "Marksist-Leninist örgütlerin bir siyasi partinin seçilme şansını artırmak için eyleme geçtikleri haberi gerçekleri yansıtmıyor"

ANKARA (THA)- İçişleri Bakanı Prof. Sabahattin Özbek, bazı gazetelerde Bakanlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü yetkililerine atfen verilen ve Türkiye'de faaliyet gösteren bütün Marksist-Leninist örgütlerin bir siyasi partinin seçilme şansını artırmak için eyleme geçtiklerini bildiren haberlerin gerçekleri yansıtmadığını söylemiş, "İçiş-

(Devamı say. 7 sü. 1'de)

K.Kuvvetleri Komutanı Org. Ersun emekliye ayrıldı

ANKARA-(AJANSLAR) Kara Kuvvetleri Komutanı Org. Namık Kemal Ersun, dün emekliliğini isteyerek görevinden ayrılmıştır. Ersun'un yerine I. Ordu Komutanı Org. Adnan Ersöz'ün atanacağı öğrenilmiştir.

Ersun 12 Mart'ta Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı görevindeyken bir felç geçirmişti. Ersun'un bu nedenle görevinden ayrıldığı öne sürülmektedir.

Çankırı'da CHP

CHP lideri, geri kalmış yörelerde ağa baskısının sürdüğünü söyledi

ECEVİT: DOĞU FAŞİST BASKILARDAN KURTARILACAK

NOTLAR

Çankırı'da bir şeyler değişmiş

Nahit DURU

MC'nin halkı yıldırma harekatına karşılık, CHP'nin özgürlük, cinayetle

(Devamı say. 7 sü. 9'da)

- "CHP, demokratik halk hareketini başlattı. 5 Haziran'da bu hareket halk iktidarına dönüşecek"
- "Egemen güçler, geri kalmış yörelerde halkın bilinçlenmesini faşist baskılarla önlemeye çalışıyor"

ANKARA-(ANKA) CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, partisinin dün Çankırı'da düzenlediği açıkhava toplantısında konuşurken, "CHP'nin kuracağı düzende geri kalmış bölgeler ve yöreler halkı, ağa saltasından da, faşist baskılarından da, yoksulluktan da kurtulacaktır" demiştir. Ecevit, Çankırı konuşmasında şu görüşlere yer vermiştir:

"Türkiye'de geri bırakılmış bölgelerden başka, yurdun her bölgesinde geri bırakılmış yöreler de vardır.

Büyük sermaye ve çıkar çevrelerinin egemenliğinde

(Devamı say. 7 sü. 8'de)

Faşizme karşı çıkan kitleler CHP mitinglerinde bir araya geliyor.

Devlet hazinesi iktidarın hizmetinde...

Maliye Bakanlığı AP'li belediyelere 250 milyon dağıttı

Bakanlık KİT'lerin finansman açıklarını karşılamak üzere bütçeye konan özel fonu belediyelere dağıttı

ANKARA-(İSTA)- Dış ülkelerde görevli bulunan 34 elçilik personelinin maaşını ödeyemeyen Maliye Bakanlığının seçim yatırımlarını karşılamak üzere AP'li belediyelere 250 milyon lira dağıttığı bildirilmektedir.

(Devamı say. 7 sü. 4'de)

Bülent ECEVİT Dış politika ile ilgili görüşlerini THE MIDDLE EAST dergisine anlattı

ECEVIT:
- Less dependence on U.S.
- Good relations with Greece
- No partitioning of Cyprus
- Renegotiating EEC accord

4. SAYFADA

Karaca, CHP mitingine katılacak olan DİSK üyesi işçilerin alınan tüm önlemlere uymasını istedi

İSTANBUL-(İSTA) 3 Haziran günü CHP'nin İstanbul'da düzenleyeceği mitinge katılacak DİSK üyelerinin tutumları ile ilgili bir açıklama yapan DİSK Genel Sekreteri Mehmet Karaca, "mitingi düzenleyen kuruluşun alacağı önlemlere uymak, ayrıca demokratik güçbirliğinin kaçınılmaz bir gereğidir" de-

(Devamı say. 7 sü. 2'de)

ÜÇ UZUN GÜN...

Bugün, yarın ve son gün: Türkiye'nin önümüzdeki yıllarını belirleyecek büyük karara üç gün kaldı. Başbakan Demirel'in kahinliği uyarınca "beklenmedik bir olay" karşımıza çıkarılmazsa, olağan biçimde tamamlanması gereken üç uzun gün.

Son iki buçuk yıl, Türkiye'nin geniş halk kitlelerine paha biçilmez değerdeki dersler getirdi. Neyin ne olduğu, kimin kim olduğu konusunda, kendini ve çevresini anlamak konusunda halk kitleleri eşsiz bir siyasal ve toplumsal bilinç sürecinden geçtiler. Bütün hızlı yaşanmış dönemler gibi, son iki yıl da kendisine ağır bir bedel ödettirdi. Türkiye'nin her yanını saran genç ölüleri, saldırı kurbanları, nihayet, I Mayıs'ın işçi sınıfı şehitleri, geride bıraktığımız dönemin simgesidir. Eğitimsiz geçen eğitim yılları, gençliğin üzerine örülen dehşet ve baskı ağları, saldırılara baş hedefi yapılan, ezilen ve sürülen öğretmen kitlesi, bu dönemin işaretleridir.

Ve bu özelliklerin Türkiye'si, görülebildiği kadarıyla, artık son üç gününü yaşamaktadır.

Geride kalan ikibuçuk yıl, bir "kargaşa" ortamının bütün niteliklerini sergilemiştir. Bu, bir bakıma, olağandır da: Kargaşa, geçiş dönemi toplumlarının, direnen ve gelişen toplumsal güçler arasındaki mücadelelerin kritikleştiği zaman kesitlerinin belirtisidir. Daha güzeli ve daha iyiyi yaratmanın eşiğindeki toplumlar, geçmişe sarılan tutucu güçlerin olağandışı direnmelerine de tanık olurlar. Direniş, çoğu kez, kargaşada somutlaşır.

Gelişen bir Türkiye'ye, üretim güçlerinin düzeyiyle tutarlı daha ileri bir siyasal üstyapıya direnişin adıdır, "MC".

Aslında, toplumsal altyapının daha ikibuçuk yıl önceden eşiğine geldiği bir değişimi ertelemek için zoraki yaratılmış bir formüldür MC. Dolayısıyla, sadece bir direnmeyi içermemiştir; bu direnmenin kargaşa dönemi sınırını bile aşan bir katılıkta, gerilikte, acımasızlıkta yaşanmasına neden olmuştur.

Üç gün sonra, MC, bir daha geri gelmemek üzere tarihe karışmaya namzettir. Büyük bir olasılıkla, 6 Haziran Türkiye'sinde MC olmayacaktır artık. Ülke yönetimini MC'den devralacak olanlar, kendilerini çok çetin sorunlar karşısında bulacaklardır; kısa sürede bunları kimiyle çözemeyeceklerdir kuşkusuz. Ama Türkiye, kendi toplumsal gelişme düzeyiyle daha tutarlı, daha çağdaş, ileri ve uygar bir siyasal üstyapıya herhalde kavuşacaktır.

Önümüzde üç gün kalmıştır, üç uzun gün...

İsmail Cem

MHP'li komandoların vurduğu AP'li genç öldü

İSTANBUL (İSTA)- Geçtiğimiz pazar gecesi Isparta Yurdu önünde MHP'li komandoların silahlı saldırısına uğrayarak gırtlağından tabanca ile yaralanan AP Gençlik Kolları Üyesi Yaşar Gültepe dün tedavi edildiği Cerrahpaşa Hastanesinde ölmüştür.

Demirel'in Taksim mi-

(Devamı say. 7 sü. 6'da)

Demirel Taksim'de

Türk-İş parti desteklemiyordu

Türk-İş üyesi 225 bin işçi yarın yapılacak CHP mitingine katılmak için fabrikaları kapatacak

26 sendikanın basın sözcüsü "Başka bir gün çalışmak için anlaşma sağlandı" dedi

İSTANBUL (THA) CHP tarafından yarın yapılacak mitinge katılma kararı olan Türk-İş üyesi 26 sendikaya bağlı 225 bin işçinin miting günü, fabrikaları kapatacakları açıklanmıştır. 26 sendikanın basın sözcüsü Türk Yapı-İş Sendikası Genel Başkanı Turhan Tayalı,

(Devamı say. 7 sü. 7'de)

TEKELCİ SERMAYE GERİLİYOR

Bazı işverenler MESS'e karşı çıkıyor

MESS çözülüyor

KOÇ — SABANCI

Televizyon sanayiinde Koç-Sabancı birbirlerine düştü

İSTANBUL-(THA)- DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının, madeni eşya işkolunda başlattığı ve 40 bin işçinin katıldığı grev, radyo televizyon sanayiinde Koç ile Sabancı arasındaki savaşı açığa çıkartmıştır.

(Devamı say. 7 sü. 6'da)

- MİTAŞ'daki sözleşmeyi işveren imzalamasına rağmen MESS yetkilileri karşı çıktı
- DİSK İzmir Bölge Temsilciliğindeki tüm sendikalar Dayanışma Komitesi kurdu
- Genel-İş Sendikası 120 bin üyesi ile Maden-İş'i destekliyor
- Dayanışma komiteleri kuran Turizm-İş MESS'i suçladı

İSTANBUL-(İSTA)- DİSK'e bağlı Maden-İş'in 40 bin işçisiyle başlattığı grevler, işverenler sendikası MESS'e geri adım attırmıştır. Grevlerin başlamasından sonra MESS'e üye 3 işyerinde Maden-İş toplusözleşme imzalanmıştır. Toplu sözleşmesi bağıtlanan Mitaş işyerinde MESS temsilcisi imza atmaktan kaçınırken, Selnikel ve Işısan'da MESS temsilcileri de toplusözleşmeleri imzalamıştır.

DİSK'e bağlı Maden-İş'in yurt çapında işveren sendikası MESS'in dayattığı grup sözleşmelerine karşı başlattığı grevlerden sonra bazı işverenler toplusözleşmeleri imzalamayı ter-

(Devamı say. 7 sü. 9'da)

Grevde bulunan maden işçilerinin eşleri de elinden gelen desteği gösteriyor. Resim de grevcilere yemek pişiren işçi eşleri görülüyor...

DİSK'in zaferini açıklamak istemiyorlar

Bursa'daki irade beyanı sonuçlarının açıklanması seçim sonrasına bırakıldı

BURSA-(İSTA)- Bursa'da Otomobil ve yedek parçaları üreten 5 işyerinde İş Mahkemesi kararı ile yapılan açık irade beyanının sonuçları Bölge Çalışma Müdürlüğünce açıklanmamaktadır. AP

(Devamı say. 7 sü. 1'de)

Sıra tekstil işverenlerinde...

TEKSTİL SENDİKASI 129 İŞYERİNDE 50 BİN İŞÇİ İÇİN YETKİ İSTEMİNDE BULUNDU

Tekstil, Türk-İş'e bağlı Teksif'i referanduma çağırdı

İSTANBUL-(İSTA) DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası, işveren yanlısı Teksif Sendikasının yetkili bulunduğu ve 50 bin işçiyi kapsayan 129 işyerinde örgütlenme çalışmalarını tamamlamış ve yetki itirazı için gerekli yasal girişimlerde bulunmuştur.

Konu ile ilgili olarak bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Tekstil İşçileri Sendikası Genel Başkanvekili ve Toplusözleşme Bürosu Başkanı Hüseyin Akduman, bu işyerinde yetkili sendikanın saptanması için tek çıkar yolun referandum olduğunu söylemiştir.

Referandumun yasalaşmasını da isteyen Akduman, "İşyerlerinde yetki uyuşmazlıklarının tek ve gerçekçi çözümü referandumdur" demiştir.

Türkeş Taksim'e çıkamadı Demirel çıktı dolduramadı

İSTANBUL (ÖZEL) AP ve MHP'nin düzenledikleri açıkhava toplantıları dün aynı saatlerde İstanbul'da yapılmıştır. MHP'nin Beyazıt Meydanındaki mitingine sayıları bir kaç bine ancak ulaşan ve çoğunluğunu komandoların oluşturduğu bir kalabalık izlemiştir. MHP lideri Türkeş'in Taksim Meydanına çıkmaya cesaret e-

(Devamı say. 7 sü. 2'de)

İZLENİM

Yazıişlerindeki arkadaşlar ardımızdan iki üç tas su dökerek Türkeş'in mitingine uğurladılar bizi. Beyazıt Meydanına doğru yürüdük. Türkeş, I Mayıs Alanına çıkmaya cesaret

(Devamı say. 7 sü. 3'de)

TÜRK-İŞ PARÇALANIYOR

OLEYİS 50 bin üyesiyle DİSK'e katılıyor

OLEYİS ve DİSK yöneticileri ortak açıklama yaptı

İSTANBUL-(İSTA) Türk-İş'ten ayrılma kararı alan OLEYİS Sendikası Genel Başkanı Mukbil Zırtıloğlu, Genel Sekreter Nusret Aydın ve Örgütlenme Sekreteri Ali Kocaman DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, Genel Sekreter Mehmet Karaca ve Örgütlenme Dairesi Başkanı Fehmi Işıklar'ın ortak toplantısından sonra yapılan açıklamada, OLEYİS'in 16 Temmuz 1977 günü yapılacak Genel Kurulunda 50 bin üyesi ile DİSK'e katılmayı kararlaştıracağı bildirilmiştir.

YAZDIKÇA

Adil ÖZKOL

CHP'ye oy verilmelidir

Üç gün sonra sandık başına gidiyoruz. Amaç ülkeyi kana boğan, faşist birlikimlere destek veren MC'den kurtulmak. Başka deyişle demokrasinin korunması ve gelişmesinin yollarının açılması. Bunun yeterli şartı sayılmasa bile gerekli şartı iktidarın değişmesi. İktidara gelerek bu işlevi yerine getirebilecek bir tek seçenek var: CHP...

Bu anlayıştadır ki başta DİSK olmak üzere bir çok ilerici kuruluş ve kişi CHP'ye oy verilmesi için açık çağrılar yapıyor.

CHP'nin ise toplumsal gelişmeye ve gereksinimlere kendi doğrultusunda uyarak [illegible] tutumuyla 1975 deki % 43.5 luk oylarını arttıracağı anlaşılıyor. Kendi dışındaki solun çok büyük bir kısmı da CHP'ye oy verecek.

Genel hatlı bir değerlendirmeyle CHP 220 ile 235 arasında milletvekili çıkarabilecek gibi gözüküyor.

Bu baskı altındaki tüm ilerici oyların CHP'de toplanması [illegible]. TİP "seçimlerde asıl önemli olanın sosyalist milletvekillerinin meclise girmesi ve sosyalist muhalefet yapmasıdır." diyerek ilerici oyların CHP'de toplanması gereğine karşı çıkıyor.

Tek başına ele alındığında sosyalist milletvekillerinin meclise girmesi elbette yararlı. Ancak seçim sistemimizin ve TİP'in mevcut gücünün kaçınılmaz kıldığı bir sonuç var:

TİP aldığı oyların pek büyük bir kısmını belki de hiç bir bölümünü milletvekilliğine dönüştüremeyecek. Ona karşılık CHP'nin 5-10 arası milletvekili yitirmesine yol açabilecek. İçinde bulunduğumuz dönemin koşullarıyla beraber düşünülürse bunun zararının parlamentoda bir iki tane sosyalist temsilcinin bulunmasının yararını çok aşacağı hemen ortaya çıkar. Gerekçesi ne olursa olsun parlamentoda MC yanlısı bir çoğunluğun oluşması tehlikesi karşısında durulan ve bunun yanında CHP'nin tek başına iktidar olması ile tutulur bir olanak haline gelmişken oyların bölünmesini göze almaya imkan yoktur.

Çoğunun güçleri TİP ile kıyas kabul etmeyecek olan bağımsız adayların tümü bakımından da aynı gerçek geçerlidir. Çünkü bazen yüzler hanesine varmayan bir oy farkı bile bir milletvekilliğini CHP'den MC partilerine kaydırabilir.

TİP'in durumundan tamamen farklı nitelik gösteren ancak TİP gibi ilerici oylara talip olan diğer bir parti de TBP. Konfenjon listesi reddedince CHP'ye esip savurmaya başladı. Bu partinin 1969 ve 1973 deki başlıca işlevi CHP ve TİP oylarını bölmek idi. Şimdi bu işlevini görünüşte sol cilalı esasta ise sol düşmanı bir maceraya yelken açarak sürdürüyor. Kara çalmalara demagojilere başvuruyor. Günaydın Gazetesinin sırayla seçime giren partilere ayırdığı sayfada TBP "sosyal faşistlerden" "Rus İş-birlikçilerinden" ve "bunlarla uzlaşan" CHP' den bahsediyor. Kendisinin çok müthiş ve şaşmaz bir "devrimci" parti olduğunu belirterek "gevel" CHP'yi beğenmiyor. [illegible] faşist katillere [illegible] suçluyor.

Baştan beri yürüttüğü sol düşmanlığını en geniş boyutlara kadar uzatıp iftira ve demagojilerle de bezeyen bu parti [illegible]. 5 Haziranda en iyi dersi halktan alacak. Ancak yeri gelmişken bu hızlı ve "şaşmaz" devrimci partinin perdesini aralayıp sayın genel başkanının da [illegible] bir tek örnekle bakıverelim. Bakıverip çizgisindeki "şaşmazlığı" siyasetindeki "basireti" görelim.

12 Mart günlerini anlatan "12 Mart ve Nihat Erim olayı" adlı kitabında Sayın Kurtul Altuğ zamanın başbakan yardımcısı Sadi Koçaş'ın Sivas'a yaptığı geziye ve orada yaptığı konuşmaya yer veriyor. Konuşma ilginç. Çünkü demokrasiye, parlamentoya ve siyasal partilere [illegible]. Konuşmacı meşhur "makaslı" [illegible] Hükümet bildirisinin spikeri Sadi Koçaş olduğu için ayrıca önem taşıyor. Tarih ise 1971 Eylülü. Yani baskıların yoğunlaştığı 12 Martın niteliğinin en anlamazlarca bile anlaşıldığı bir zaman. Sayın Kurtul Altuğ'un kaleminden öğreniyoruz Sadi Koçaş'ın Sivas'taki bu demokrasi aleyhtarı konuşmasının kalabalığını toplamak için ta Sivas'a kadar koşarak Sayın Timisi'de büyük gayret sarfetmiştir. Çizgisinin en doğru en şaşmaz olduğunu herkesleri [illegible] ve suçlayarak açıklayan Sayın Timisi bir sürü solcu ilerici aydın cezaevindeyken [illegible] Sadi Koçaş'a adam toplamış.

Gerçi Mustafa Timisi'nin 12 Mart baskılarına karşı çıkan konuşma ve davranışları da vardır ama [illegible] Koçaş'a [illegible] TBP Genel Başkanı bu büyük hatalar yapmaya hazır olduğunu açıkça gösterir.

Herkes hata edebilir. Eder ama ondan sonra da [illegible] kendi dışındakileri [illegible] falanca filanca eleştirirken biraz perva eder. Fakat perva ne kelime? Sayın Timisi [illegible] başını almış gidiyor. Aslında hem bu mantığı hem de devrimcilik bayrağını taşıyacak. Tükenmiş geçerliliği kalmamış bir hesap...

Demokrasinin varlığı ve geleceği açısından kritik bir dönüm noktasındayız. 5 Haziranda ilerici oyların hepsini CHP de toplamak en küçük bir oy bölümüne bile meydan vermemek kaçınılmaz görevdir.

MC biçimi yeni bir iktidar demokrasinin yok olmasıyla eş değerlidir. Sayısı yetmeyen CHP'nin ortaklı bir hükümet kurması ise demokrasinin pekişmesini gelişmesini peşinen güçleştirebilir.

5 Haziranın hedefi kendiliğinden beliriyor: CHP nin tek başına iktidara gelmesi için oy vermek ve verdirmek...

yorum

Engin İDİL

SOKAK KOALİSYONU

Seçime üç gün kaldı. Gün sayıyoruz. Hep birlikte gün sayıyoruz. İlericiler, demokratlar, yurtseverler gün sayıyor. Faşist saldırıların ardarda gelen darbelerini göğüsleyerek, ülkeyi seçime götürüyor ve gün sayıyor insanlar.

Faşizm özlemcileri de, faşistler de gün sayıyor. Seçime doğru geçen her gün, yenilgilerinin biraz daha yaklaşması anlamına geliyor. Onlar da gün sayıyor. Çoğu gitti, pek çoğu gitti ve pek az aldı. Üç gün sonra seçim. Alanları coşkuyla dolduran binler, onbinler, yüzbinler üç gün sonra sandık başlarına gidecek.

Halkımız Cumhuriyet tarihinin en önemli genel seçimine hazırlanıyor. 5 Haziran'da savaşsız, sömürüsüz bir dünyaya giden yolun dar kapılarını daha da genişletmek, son iki yılda [illegible] saldırı ve tırmanışa geçmiş olan faşist güçleri inine tıkmak için bu seçim gerçekten bir dönemeç.

Bu dönemecin faşistler de farkında, [illegible] 5 Haziran'dan sonra, [illegible] tekelci sermaye. Bu gün siyasal iktidarın bir ucundan yakalamasına olanak verdiği ve bu sayede örgütlenmesini çok tehlikeli boyutlara ulaştıran faşist güçlerin. 5 Haziran'dan sonra "nefes" [illegible].

[illegible] bombalar bu [illegible] göstergeleri. Hiç de "hedefsiz bir terör" değil bu. Yılgı tohumları serperek, ilericileri, yurtsever, demokrat seçmenleri sandık başından uzak tutma çabalarının son girişimleri bunlar. Büyük kentlerden, uzak Anadolu kasabalarına, köylerine kadar uzanan silahlı saldırıların amacı bundan ibaret.

Bu satırlar yazıldığı sırada, sözünü ettiğimiz girişimlerin en belirgin örneklerinden birine tanık oluyor İstanbul halkı. MHP'nin elebaşısı Türkeş, AP'nin ve MC'nin elebaşısı Demirel İstanbul'da. Biri Beyazıt Meydanında, öteki Taksim'de miting [illegible].

Bu bir rastlantı değil. MC'nin kuruluşundan bu yana siyasal cinayetlerle, talan edilmiş bir ekonominin iki elebaşısının bu ortaklıklarının sonucu, göstergesi.

Biri Beyazıt Meydanında konuşacak. Meydanın bir adı Hürriyet Meydanı. Demokrat Partinin faşizan baskılarına karşı kalkan onbinlerce ilerici öğrencinin, Türkiye'de Cumhuriyet döneminde düzenledikleri ilk demokratik kitle hareketinin beşiği. Turan Emeksiz'in kanıyla sulanmış bir alanda konuşuyor Türkeş.

Öteki [illegible], Demirel'in konuştuğu alanın, anlamı daha da büyük, daha da yüklü. 1 Mayıs Alanı o artık. 35 şehidin kanıyla sulanmış 1 Mayıs Alanı. Kanlı Pazarlardan bu yana nice ilericinin, yurtseverin, devrimcinin kanıyla sulanmış bir alan.

İstanbul halkının 1 Haziran günü, Hürriyet Alanında Türkeş'in, 1 Mayıs Alanında Demirel'in konuşmasına tanık oluşu rastlantı değil. MC'nin debelenişlerinin sonuncu adımları bunlar.

Hürriyet Alanında sadece faşistler var. İdeolojik etkileşime uğratabildikleri, yoksul, kapitalizme öfkeli ve ne var ki bilimsiz gençlerin de yeraldığı komando sürüleri dinliyor yüzü siyasal cinayetlerin gölgesi ile kararmış "Başbuğ"u. Ama Turan Emeksiz de duyuyor söylediklerini...

1 Mayıs Alanında Demirel konuşuyor. Bindirilmiş kıtalar halinde "Taksim Meydanına" doluşmuş coşkusuz kalabalıklar var ortalıkta. Bir de MC'nin elebaşısı Demirel. En yavan, en sakız olmuş anti komünizm edebiyatı ile "propaganda" yapmaya çabalayan, konuşma yeteneğinden nasipsiz, tekellerin bile, artık eskisi kadar rahatça "has adamımız" diyemediği Demirel. Kan gölüne döndürülmüş bir ülkenin en büyük kentinin, en büyük alanında konuşuyor Demirel. Coşkusuz, durgun bir kalabalık dinliyor onu. Ama bir de 1 Mayıs şehitleri dinliyor. Kanlı Pazar şehitleri dinliyor.

Demirel ve Türkeş, İstanbul'un iki büyük alanında, aynı gün suçlarının bağışlanmazlığından doğan korku ile konuşuyorlar. Suratlarına bulaşan ter, yorgunluktan değil, korkudan. Oysa korkunun acele faydası yok.

Urfa'da köylüler MHP'ye oy vermeye zorlanıyor

URFA-(THA)-

Toprak Tarım Reformu Bölge Başkanlığınca arazi tevzi etmek maksadıyla köylerde görevlendirilen teknisyenlerin, köylüler üzerinde terör havası yaratarak seçimlerde MHP'ye oy verilmeye zorlandığı bildirilmiştir.

THA muhabirinin edindiği bilgiye göre, Pazar günü yapılacak seçimlerde köylüleri MHP'ye oy vermeye zorlayan Toprak Tarım Reformu Bölge Başkanlığı, toprak isteminde bulunan ailelere dağıttığı bildirilerde, nüfus cüzdanları ile birlikte seçim kartlarının da köylere gelecek teknisyenlere gösterilmesi istenmiştir.

Akşehir'de komandolar CHP toplantısını bastı

- Tarsus'ta Ülkü Ocakları üyesi bir genç öldürüldü

KONYA-(THA)

Konya'ya bağlı Akşehir ilçesinde CHP'nin Eğrigöz Kasabasında düzenlediği kapalı salon toplantısı komandolar tarafından basılmış, bir taksi tahrip edilmiş, 2 kişi de yaralanmıştır.

Akşehir'in CHP'li Belediye Başkanı Cevdet Köksal, 20 kişilik bir ekiple Eğrigöz Kasabasına gitmiş ve kapalı salon toplantısı düzenlemiştir.

Toplantı sürerken, MHP'li oldukları bildirilen Osman Çalan, Mehmet Ateş, Ali Gödin, Halit Ergül, Mustafa Ateş, Mevlüt Şakir, Ömer Kaya, Salih Özdemir ve Ömer Ege ile kimlikleri henüz belirlenemeyen 30 kişi salonu basarak taş ve sopalarla saldırıda bulunmuşlardır.

Olaylar sırasında Ziya Temizkal'a ait taksi parçalanmış, CHP'lilerden Rıdvan Gündüz ve Celil Yanar, çeşitli yerlerinden taş ve sopalarla yaralanarak Akşehir Devlet Hastanesinde tedavi altına alınmışlardır.

TARSUS'TA BİR GENÇ ÖLDÜRÜLDÜ

Mersin'in Tarsus ilçesinde bir genç afişleme yaparken öldürülmüştür.

Ülkü Ocaklarına kayıtlı olduğu bildirilen Aziz Yılmaz adındaki genç gece saat 01.00 sularında Yenimahalle semtinde MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in bugün Tarsus'ta yapacağı açık hava toplantısını duyuran afişleri asarken kimliği bilinmeyen bir kişi tarafından bıçaklanarak öldürülmüştür.

Politika

SAHİBİ: Politika Basım ve Yayın A.Ş. adına Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunu (DİSK) temsilen: Kemal TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: İsmail CEM
Yazı İşleri Yönetmeni: Aydın ENGİN
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Işık YURTÇU
Teknik Yönetmen: Yavuz KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği ISKA (Süleyman COŞKUN)
Müessese Müdürü: H. Gökalp ÜLGERER

ADRES (İSTANBUL): Yerebatan Caddesi, Taşsavaklar Sokak No: 5 Cağaloğlu
TEL: 27 17 12 27 69 09
ANKARA: İzmir Caddesi 20/27 Kızılay
TEL: 17 65 36 18 36 88
BASKI: İstanbul Matbaası Tesisleri
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.
Sayı: 1429 Yıl: 5 150 kuruş

İLAN TARİFESİ:
Sütun santimi
3. sayfa 110 TL.
İlan sayfası 100 TL.
İstanbul Baskısı 70 TL.
Kitap ilanları 50 TL.

BURSA'DAKİ

(Baştarafı say. 1'de)

nin kalesi olarak bilinen Bursa'da, seçimler öncesinde DİSK'e bağlı Maden-İş'in başarısının açıklanmasının, gerici partiler adına kayıp olacağından, açıklamanın geciktirildiği belirtilmiştir.

İÇİŞLERİ BAKANI

(Baştarafı say. 1'de)

leri Bakanlığında ve Emniyet Genel Müdürlüğünde görevli hiç kimse, hiçbir gazete veya ajansa bu yolda bir beyanda bulunmamıştır.

"Bakanlığımız ve bağlı teşkilatları seçim güvenliğine ilişkin her türlü tedbirleri, yasaların kendine verdiği yetki sınırları içinde mevcut tüm imkan ve kabiliyetini kullanmak suretiyle ve hiçbir iş'ar veya ikaza ihtiyaç duymadan zamanında ve yerinde en iyi şekilde almış ve keyfiyetten de kamuoyunu zamanında haberdar kılmıştır." demiştir.

[İnt]er Otelinin Taksim Alanına bakan odaları kapatıldı

İSTANBUL-(İSTA)- Taksim Meydanındaki mitinglerde güvenliği sağlamak amacıyla, aslında çok daha önce yapılması gereken İntercontinental Otelinin meydana bakan ön odalarının kapatılması işlemi, seçimlere dört gün kala sağlanabilmiştir.

KARACA

(Baştarafı say. 1'de)

miştir.

Karaca, Demirel'in "seçimlere üç kala neler olacağı belli olmaz" sözünü hatırlamış ve "Demirel bu sözü ile yeni bir komployu mu haber vermektedir?" demiştir.

TÜRKEŞ

(Baştarafı say. 1'de)

demediği bu yüzden Beyazıt Meydanını tercih ettiği gözlenmiş ancak Türkeş'in bu küçük meydanı da dolduramaması dikkati çekmiştir.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ise mitingini Taksim Meydanında düzenlemiş, ancak meydanı dolduramamıştır. 1969 yılında ünlü AP mitingi ile karşılaştırma yapan AP'liler dahi 1977 mitinginin bir fiyasko olduğunda birleşmektedirler.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, partisinin Taksim Meydanında düzenlenen açıkhava toplantısında yaptığı konuşmada, CHP ve CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'i eleştirmiş, "seçim gününe kadar meydanı gelebilecek bazı hadiselerin, seçim şansını zedeleyebileceği" yolunda bir gazeteciye yaptığı açıklamadan, Ecevit'in nem kapığını ileri sürerek "Yunanlıya kardeş diyen bu zeka fukarası ile çirkinlik yarışına girmeyeceğim" şeklinde konuşmuştur.

İZLENİM

(Baştarafı say. 1'de)

edememiş, Beyazıt Meydanını tercih etmişti. Ama bize kalırsa bundan da pişman olmuştur. Sözgelimi, Kadırga Meydanını tercih etmeliydi. O zaman meydan belki biraz dolu görülebilirdi.

Türkeş'in, Necip Fazıl Kısakürek destekli Beyazıt mitingi sözüm ona "ileri basın"ın da takdirini düşürdü. İlericiliği, demokratlığı kimseleye bırakmayan bir "Büyük (iya)" gazetesinin günlerdir, "Türkeş'in mitingleri, Demirel'inkinden daha büyüktü", "şöyle kalabalıktı, böyle kalabalıktı..." gibisinden kurusıkıları İstanbul'da sökmedi. Takke düştü ve "kellik"de "tek-i elik"de iyiden iyiye görüldü.

Beyazıt'ta otobüs durağının önünde kümelenmiş bir kaç bin fanatik komandonun isterik çığlıkları arasında konuştu Türkeş. Yaşlı bir tartıcı, önüne koyduğu tartıya gözünü dikmiş uyuklar gibiydi. Konuşsun diye tartımı üstüne çıktık. Gözleri görmediğinden kaç kilo geldiğimizi de kendimiz okuduk, sonra sorduk:

- Beyamca kim bu konuşan? Neler diyor, ben yeni geldim?

Adam sinek savar gibi salladı elini:

- Nebilim yiğenim, dedi, bir ihtiyar adam da o işte, habire bağırıy.... Toplanmış beş on uşak... Onlar da alkış tutty...

Hayır, Demirel'in mitingi ile 1 Mayıs 1977'yi karşılaştırmayacağız. Bir kere anlamsız. Kalabalık var, kalabalıkçık var. İkisi birbiri ile nasıl karşılaştırılır. Sonra böyle bir karşılaştırma ayıp da olur. 1 Mayıs'ta o alanda umut vardı, bilinç vardı, disiplin ve barış vardı. Dün ise MC'nin elebaşısı ile amigoları vardı. Yok hayır, bu karşılaştırmayı yapmayacağız...

Ama Demirel'in 1969 mitingi ile bir karşılaştırma yapmalı. 1969'dan bu yana sekiz yıl geçti. Sekiz yıl içinde Demirel de dün Taksim Meydanındaki hale geldi. Kürsünün önünde toplanmış, kırmızı fanilalı bir amigolar korosunun çığlıkları arasında, güneşten yanmış tepesi, gülkurusu elbiseli Nazmiye'si ile Demirel topu topu "Bir İnönü Stadı dolusu" kalabalığa konuştu..

Gezi izlenimi yazanlar "mübalağa mı ediyor" diye düşünmüştük. Acaba özlemleri ile gözlemlerini birbirine mi karıştırıyorlar demiştik. Haksızlık etmişiz. Dün Taksim Alanı, önce bindirilmiş kıtaat'a rağmen çevresinde rahat rahat tur atılan bir kuru kalabalıktan ibaretti.

Ne demeli, 1 Haziran 1977'de İstanbul'da ne oldu diye soran olursa galiba en kestirme özet şöyle:

Türkeş Taksim'e çıkamadı, Demirel çıktı, dolduramadı!

MALİYE

(Baştarafı say. 1'de)

Öğrenildiğine göre, Maliye Bakanlığı bütçeye Kamu İktisadi Teşebbüslerinin finansman açıklarını karşılamak üzere konulan özel fondan bir kısmını nereye harcanacağını belirtmeden almış ve paranın önemli bir kısmını AP'li belediyelere dağıtmıştır.

Dağıtılan paranın 250 milyonluk kısmı İller Bankası aracılığı ile yapılmıştır.

Para dağıtılan 115 belediyenin 2'sine 10'ar milyon 22'sine de 5'er milyon lira verilmiştir. Maliye Bakanlığı tarafından AP'li belediyelere yapılan yağmadan en fazla pay Konya'ya düşmüştür. Konya'nın 8 ilçesine yardım dağıtılırken Ankara ve İstanbul Belediyelerine bir tek kuruş verilmemiştir.

İsmail Hakkı Ketenoğlu öldü

Ankara AP Milletvekili ve Anayasa Mahkemesi eski Başkanlarından İsmail Hakkı Ketenoğlu, dün Ankara'da vefat etmiştir.

TELEVİZYON

(Baştarafı say. 1'de)

Bu konuda THA muhabirinin çeşitli sorularını cevaplandıran elektronik alet satıcıları ve bayileri "bu işkolunda fabrikalar stoksuz çalışırlar. Biz satın almak istediğimiz mal fiyatını fabrikaya peşin öderiz ve hatta malın teslimi için beklemek zorunda kalırız. Hangi sebeple olursa olsun bir fabrikanın malları piyasadan çekilirse, bu durum o fabrikanın satışlarını en azından bir kaç aylık süre için etkiler" demişlerdir.

Radyo televizyon sanayiinde çalışan 12 fabrikanın bulunduğunu bildiren MESS yetkileri, bu fabrikalardan yalnız Koç Holdinge ait Beko'nun MESS üyesi olduğunu açıklamışlardır. MESS üyesi olan ve bir müddet önce Sabancılar tarafından belli hisseleri alınan Türk Philips'in, MESS üyeliğinden ayrılarak DİSK üyesi Maden-İş Sendikasıyla tek başına sözleşme görüşmelerine oturduğu bildirilmiştir. Bu fabrikanın dışında Maden-İş Sendikasıyla tek başına sözleşme görüşmelerini yürüten fabrikaların içinde Ratel'in bu dönem Cihan Komandit, Elektro Metal ve Tefro'nun da önümüzdeki dönem sözleşme görüşmelerini tek başlarına yürütecekleri açıklanmıştır.

Radyo televizyon sanayiinde çalışan 12 fabrikanın içinde Koç Holdinge ait Beko Teknik'in bütün üretimin yüzde 9'unu karşıladığı bildirildikten sonra, Maden-İş üyesi olmayan, Behliler, elektroakustik, İzmir Elektronik Sanayii, Nevtron, Nejad Server, Uğurgül Fabrikalarının da MESS dışında toplusözleşme görüşmeleri sürdürdükleri bildirilmiştir.

MESS ÜYESİ OLMAK RASYONEL DEĞİL

Radyo-televizyon sanayiinde üretimde bulunan bir fabrikanın yöneticisi THA muhabirinin sorularını cevaplandırırken "bu işkolunda MESS üyesi olmak Rasyonel değildir. İşkolu doymamış bir piyasaya özellikle televizyonda hitap etmektedir. MESS üyesi olanlar da MESS'den ayrılmışlardır. İşkolumuzda yalnızca Koç grubundan Beko Teknik MESS üyesidir. Bu grev bu firma için önemli ölçüde etkili olacaktır kanımca" demişti.

MHP'Lİ

(Baştarafı say. 1'de)

tingi bitiminde komandolar tarafından vurulan AP'li genç'in ölüm haberinin duyulması üzerine mitingi izleyen kalabalık MHP'yi şiddetle protesto etmiştir.

TÜRK-İŞ

(Baştarafı say. 1'de)

nın yaptığı açıklamaya göre "işverenlerle sendikacılar arasında görüşmelerde işçilerin kayıp günü telafi etmek için bir başka gün çalışmaları konusunda anlaşma sağlanmış olduğu bildirilmiştir.

ECEVİT: DOĞU FAŞİST

(Baştarafı say. 1'de)

yönlendirilip yürütülen bir ekonomik düzenle, bölgeler ve yöreler arasında dengesizlik ve adaletsizlik giderek artar. Büyük yerleşme merkezlerinde bile yoksulluk yuvaları gitgide büyür.

Tümüyle halkın kalkınması ve bütün yurdun dengeli olarak gelişmesi, ancak halkla devletin elele vereceği bir düzende, halkın kendi gücünü birleştirerek üretimi arttırabileceği, yatırımlara yönelebileceği bir düzende ve kaynakların adaletle dağıtılacağı bir düzende sağlanabilir.

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı Türkiye'ye böyle bir düzen getirecektir.

Faşist baskıların en etkin olabildiği yerler geri bırakılmış bölgeler ve yörelerdir. Egemen güçler buralarda halkın hakkını aramasını ve düzeni değiştirmeye kalkışmasını, faşist baskılarla engellemeğe uğraşırlar. Yine böyle bölgelerde ve yörelerde bir takım kişiler kendileri için bir ağalık düzeni kurarlar, devletin yerini almağa kalkışırlar.

Halkı kendi buyruklarında göstererek devlette ağırlıklarını artırırlar. Devlete sırtlarını dayayarak da halk üzerindeki ağırlıklarını pekiştirirler. Böyleleri, kimi yerde toprak ağası, kimi yerde siyaset ağası olarak ortaya çıkar. Bu tür kimselerden devlete de halka da hayır gelmez. Onlar devleti de halkı da kendi çıkarları için kullanırlar.

Cumhuriyet Halk Partisinin kuracağı düzende, geri kalmış bölgeler ve yöreler halkı, ağa sultasından da faşist baskılardan da yoksulluktan da kurtulacaktır. Kendi güçleriyle ve devlet desteğiyle hem kendilerini kurtaracak hem de yurdun gelişmesine daha çok katkıda bulunacaklardır."

ÇANKIRI'da

(Baştarafı say. 1'de)

re son, iş güvencesi vaadleriyle dolu yıldırım harekatı dün de Türkiye'nin en geri kalmış yörelerinden biri olan Çankırı'da devam etti.

Yol boyu özgürlüğe susayan, bozuk düzenden bıkan kadınlar, gençler ve halk vardı. Hanzalı köylüleri "katillerden hesap soralım" diye bağırıyorlar, ellerinde "özgürlük ve barış istiyoruz", "emek en yüce değer" pankartlarını taşıyorlardı. Hanzalı köylüleri de özgürlüğe susadıklarını, sömürülmekten bıktıklarını belirtiyorlar, katillerden hesap sorulmasını istiyorlardı...

Ecevit'in bir organizasyon bozukluğu nedeniyle asılan yüzü, Çankırı'da güldü. CHP bugüne değin Çankırı'da milletvekilliği kazanamamıştı. Ancak bu kez, bugüne değin görülmedik bir kalabalık vardı. Çankırılılar, "MC'nin tutumundan bıktık. Bu kez CHP'ye oy vereceğiz" şeklinde konuşuyorlardı. Kısacası 27 Martta başlayan özgürlük, barış, cinayetlere son ve faşistlerden hesap sorulmalıdır, harekatı 5 Haziran'da verilecek oylarla noktalanacak. 28 bin nüfusa sahip Çankırı bu kez kararlı görünüyor. Tüm öteki illerde olduğu gibi..

BAZI İŞVERENLER

(Baştarafı say. 1'de)

din etmişlerdir. MESS içinde beklenen çözülmenin ilki, Ankara'da kurulu Mitoş işyerinde ortaya çıkmış ve işveren MESS'in karşı çıkmasına rağmen toplusözleşme imzalanmıştır.

Aynı gün, yine Ankara kurulu Selnikel işyerinde yapılan toplusözleşme görüşmelerinde de anlaşma sağlanmış ve grup sözleşmesi yapmakta direnen MESS'in temsilcisi de toplusözleşmeye imza atmak zorunda kalmıştır.

Öteyandan, önceki gün de Kayseri'de kurulu Isısan işyerinde yine DİSK'e bağlı Maden İş Sendikası ile toplusözleşme imzalanmıştır. MESS temsilcisi bu işyerinde de toplusözleşmeyi imzalamak zorunda kalmıştır.

MESS'in DİSK'i ve Maden İş'i çökertme politikasına karşı Maden-İş'in 40 bin üyesi ile başlattığı grevleri desteklemek amacıyla, DİSK İzmir Bölge Temsilciliği bünyesinde bir Dayanışma Komitesi kurulmuştur.

Dayanışma Komitesine, DİSK 3. Bölge Temsilciliğine bağlı Aster-İş, Basın-İş, Bank-Sen, Besin-İş, Dev-Maden-Sen, Ges-İş DSİ ve TEK Şubeleri, Genel-İş, Gıda-İş, Lastik-İş, Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası, Tekstil, Keramik-İş, Gom-Sen, Teknik-İş, Has-İş, Turizm-İş, Devrimci Toprak-İş, Baysen-İş, Tek-İş, Hürcam-İş, TİS, Tümka-İş ve Sosyal-İş Sendikalarının İzmir şubeleri katıldığını açıklamışlardır.

GENEL-İŞ

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası Yürütme Kurulu yaptığı toplantı sonucunda Maden-İş Sendikasının 40 bin işçisiyle başlattığı grevleri desteklediğini açıklamıştır.

Genel-İş Yürütme Kurulunun yaptığı açıklamada, Maden-İş'in 31 işyerinde başlattığı grevler, sermaye sınıfının çalışanlar üzerinde oynadıkları oyunları bozma kararının kesin işareti olarak değerlendirilmiş ve "Genel-İş Yürütme Kurulu Maden-İş'in haklı devrimci uğraşısında bütün Türkiye işçi sınıfının kararlı desteğiyle başarıya ulaşacağına inancını belirtir. Genel-İş grevde bulunan 40 bin işçinin demokratik ekonomik hakları için 120 bin devrimci üyesiyle ve maddi, manevi bütün desteğiyle Maden-İş'in yanındadır."

TURİZM-İŞ

DİSK'e bağlı Turizm-İş Genel Yönetim Kuruluda bir açıklama yaparak, MESS'in başlattığı saldırılara karşı 40 bin işçisiyle greve başlayan Maden-İş'in yanında olduklarını belirtmiş ve bütün işyerlerinde Maden-İş'le dayanışma komitelerinin oluşturulduğunu bildirmiştir.

DUYURU

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI'NDAN

Sendikamız, aşağıda açık ünvan ve adresleri yazılı işyerlerinde çalışan işçileri temsilen Toplu İş Sözleşmesi yapacaktır. 275 sayılı yasanın 12. maddesi uyarınca duyurulur.

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI ADINA

Yunus KARA — Hüseyin AKDUMAN

Genel Sekreter — Genel Başkan V.

1.) TEKSTİPLİK SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Çırpıcı Yolu No: 2 BAKIRKÖY-İSTANBUL
2.) MERSİNİ VE APOSTOL FİNİFİNİS KOLL. ŞTİ. Kemerburgaz Yolu, No: 103 ALİBEYKÖY-İSTANBUL
3.) MODERN MENSUCAT SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Küçükköy Yolu, No: 118/8 GAZİOSMANPAŞA-İSTANBUL
4.) MENSUCAT SANTRAL TOPKAPI İPLİK FAB. Maltepe Cad. No: 14 TOPKAPI-İSTANBUL
5.) MENSUCAT SANTRAL T.A.Ş. Demirhane Cad. No: 20 KAZLIÇEŞME-İSTANBUL
6.) ALTINMEKİK TİCARET VE SANAYİİ A.Ş. Merhaba Cad. No: 70, Kocamustafapaşa SAMATYA/İSTANBUL
7.) AKINAL YÜNLÜ SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Davutpaşa Cad. No: 105 TOPKAPI-İSTANBUL
8.) AKIN TEKSTİL FABRİKASI A.Ş. Çırpıcı, Veliefendi Yolu, No: 49 BAKIRKÖY-İSTANBUL
9.) AKFİL SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Osmaniye Yolu No: 6 BAKIRKÖY-İSTANBUL
10.) AKSU İPLİK VE DOKUMA BOYA APRE FAB. T.A.Ş. Osmaniye Yolu No: 11 BAKIRKÖY-İSTANBUL
11.) ARIŞ SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Osmaniye Aksu Cad. No: 12/2 BAKIRKÖY-İSTANBUL
12.) ALTINYILDIZ MENSUCAT FABRİKASI A.Ş. Kralkızı Sok. No: 95/97 EYÜP-İSTANBUL
13.) ALTINELLİ DOKUMA FABRİKASI KOLL. ŞTİ. Mimar Acem Sok. No: 1/2 ŞEHREMİNİ-İSTANBUL
14.) ALTINMEKİK TİCARET VE SANAYİİ A.Ş. MENSUCAT FABRİKASI Mahmutbey Köyü BAKIRKÖY-İSTANBUL
15.) BERÇ KUYUMCUYANER FANİLA KONFEKSİYON FAB. ÇİFT KAPLAN ADİ KOM. ŞTİ. Davutpaşa Cad. Karacabey Sok. No: 10/7, Kat: 3 TOPKAPI-İSTANBUL
16.) BİLİKTAN ÖRME SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Bağcılar Köyü, Bağlar Mevkii BAKIRKÖY-İSTANBUL
17.) BOMONTİ İPLİK VE MENSUCAT A.Ş. Bomonti, Yeniyol Sok. No: 8 ŞİŞLİ-İSTANBUL
18.) BRODERİTEKS BRODE TEKSTİL VE GİPUR SANAYİİ A.Ş. Abide-i Hürriyet Cad. No: 284/4 ŞİŞLİ-İSTANBUL
19.) BAHAR SANAYİİ LTD. ŞTİ. Davutpaşa Cad. Yıldız Sok. No: 36 TOPKAPI-İSTANBUL
20.) BOYATEKS UMUM TİCARET VE SANAYİİ LTD. ORTAKLIĞI Defterdar, Çamur İskele Sok. No: 3/5 EYÜP-İSTANBUL
21.) FENER BOYAHANESİ Bomonti, İyiniyet Sok. No: 16 ŞİŞLİ-İSTANBUL
22.) DİNARSU İMALAT VE TİCARET T.A.Ş. Ortaköylar, Fethi Çelebi Cad. No: 45/1 EYÜP-İSTANBUL
23.) BAHARİYE MENSUCAT SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Bahariye Caddesi No: 20/24 EYÜP-İSTANBUL
24.) BAHARİYE MENSUCAT FAB. A.Ş. (Atölye) Mezarlık Arkası Sok. No: 40, Alibeyköy EYÜP-İSTANBUL
25.) BİRTAM SENTETİK İPLİK SANAYİİ A.Ş. Merkezefendi Litrosyolu No: 19 TOPKAPI-İSTANBUL
26.) BOYNER SANAYİİ MENSUCAT A.Ş. Topkapı, Dışı Fazılpaşa Sok. No: 2 TOPKAPI-İSTANBUL
27.) ETEL MENSUCAT FABRİKASI KOLL. ŞTİ. Küçükköy Yolu, No: 118/6 GAZİOSMANPAŞA-İSTANBUL
28.) ENDER TRİKO KOLL. ŞTİ. (Yusuf Ender ve Ortakları) Yeşildirek, Demirsoy Han, No: 609 MAHMUTPAŞA-İSTANBUL
29.) EDİP EDİRNE İPLİK SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Halkalı Yolu, Mahmutbey Köyü BAKIRKÖY-İSTANBUL
30.) PEREK İMALAT VE TİCARET A.Ş. İstanbul Cad. No: 26 KÜÇÜKKÖY-İSTANBUL
31.) SENTEKS SENTETİK İPLİK SANAYİİ LTD. ŞTİ. Bomonti, İyiniyet Sok. No: 13/1 ŞİŞLİ-İSTANBUL
32.) KARACA ÖRME SANAYİİ A.Ş. Davutpaşa Kışla Cad. Yılanlı Ayazma Sok. No: 1 TOPKAPI-İSTANBUL
33.) KALETEL ÖRME SANAYİİ VE TİC. LTD. ŞTİ. Fazılpaşa Sok. No: 2/2 TOPKAPI-İSTANBUL
34.) ŞİŞLİ YÜN İPLİK FAB. Kazım Orbay Cad. No: 75/77 ŞİŞLİ-İSTANBUL
35.) PİRAMİT SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Topkapı Dışı Litros Yolu No: 4/1 TOPKAPI-İSTANBUL
36.) ZETİP KOMBİNE TEKSTİL FAB. A.Ş. Fevzi Çakmak Cad. SEFAKÖY-İSTANBUL
37.) ZETİP KOMBİNE TEKSTİL FAB. A.Ş. Demirhane Cad. No: 219 ZEYTİNBURNU-İSTANBUL
38.) YILDIZ BOYAHANESİ LTD. ŞTİ. Yavedut Cad. No: 71/73 EYÜP-İSTANBUL
39.) GÜNEŞ BOYA VE APRE FABRİKASI Demirhane Cad. Başkardeşler Sok. No: 237 ZEYTİNBURNU-İSTANBUL
40.) GÜVEN BOYA APRE SANAYİİ A.Ş. Nizamiye Cad. No: 9/11 Feridiye TAKSİM-İSTANBUL
41.) GALERİ EDİP GİYİM SANAYİİ LTD. ŞTİ. EDİP DEMİRCİ KONFEKSİYON HAZIR ERKEK ELBİSE GALERİSİ Esentepe, Büyükdere Cad. No: 84 ŞİŞLİ-İSTANBUL
42.) İLERİ MENSUCAT VE TİCARET T.A.Ş. 5 Telsiz Mah. 73 Sok. No: 4 ZEYTİNBURNU-İSTANBUL
43.) HASKÖY YÜN İPLİK FABRİKASI A.Ş. Kırmızı Minare Sok. No: 3-5 HASKÖY-İSTANBUL
44.) HERBOY ÇAMAŞIRLARI SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Davutpaşa Cad. Sereekale Sok. No: 9 TOPKAPI-İSTANBUL
45.) HAYRİŞ BOYAHANESİ LTD. ORTAKLIĞI Demirhane Cad. No: 34 KAZLIÇEŞME-İSTANBUL
46.) HARMANCI ETİKET FABRİKASI A.Ş. Büyükdere Cad. Harman Sok. LEVENT-İSTANBUL
47.) HASBÜKÜM ÖRME SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Otakçılar, Paşmakçı Çayırı Cad. EYÜP-İSTANBUL
48.) VİZOTEKS MENSUCAT SANAYİİ A.Ş. Avcılar Köyü, Ambarlı Tesisleri Yolu BAKIRKÖY-İSTANBUL
49.) TEKSTÜRE İPLİK SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Cevizlibağ Yolu Mevlevihane Yolu TOPKAPI-İSTANBUL
50.) SAĞMAL İPLİK SANAYİİ A.Ş. İstanbul Cad. No: 37 BAYRAMPAŞA-İSTANBUL
51.) TEKSTİL SANAYİİ (RAFAEL TEZARTES) Sağmalcılar Köyü İstanbul Cad. No: 71 EYÜP-İSTANBUL
52.) TESİŞ SİMONTOF ÖZTRAVERS VE ORT. KOLL. ŞTİ. Yeşildirek Tekstil Han No: 21 MAHMUTPAŞA-İSTANBUL
53.) HİSAR İPLİK TİCARET VE SANAYİİ A.Ş. Bomonti, Ortaler Sok. No: 2 ŞİŞLİ-İSTANBUL
54.) HALİL TOBOLSAN KASAR VE BOYA FABRİKASI Kemikli Burun Sok. No: 26/1 TOPKAPI-İSTANBUL
55.) HAZNEDAR BOYAHANESİ KOLL. ŞTİ. (Migon ve S. Damar) Haznedar, Eski Londra Asfaltı, No: 14 BAHÇELİEVLER-İSTANBUL
56.) HAMARAT ÖRME SANAYİİ A.Ş. Mithatpaşa, Gümüşsuyu Cad. Yeniyol TOPKAPI-İSTANBUL
57.) KİBAR TRİKOLARI SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Davutpaşa Cad. No: 26/1 TOPKAPI/İSTANBUL
58.) KASAR BOYACILIK SANAYİİ A.Ş. Londra Asfaltı, Cevizlibağ Durağı TOPKAPI-İSTANBUL
59.) KENDİR VE KETEN SANAYİİ T.A.Ş. Göksu Deresi ANADOLUHİSAR-İSTANBUL
60.) KOÇ YÜN İPLİK SANAYİİ T.A.Ş. Maltepe, Gümüşsuyu Cad. No: 24/2 TOPKAPI-İSTANBUL
61.) KAPLANTEKS ÖRME SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Ayazağa Köyü, Büyükdere Cad. Üç Yol Mevkii, No: 12 LEVENT-İSTANBUL
62.) KADİFE PELUŞ FAB. A.Ş. Kemerburgaz Yolu No: 49 ALİBEYKÖY-İSTANBUL
63.) MENSUCAT SANTRAL YEDİKULE İPLİK FAB. Demirhane Cad. No: 18 KAZLIÇEŞME-İSTANBUL
64.) ARCA KUMAŞLARI SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Litros Yolu Hastane Sok. TOPKAPI-İSTANBUL
65.) BOZKURT MENSUCAT FAB. T.A.Ş. Koşuyolu No: 9 ZEYTİNBURNU-İSTANBUL
66.) ALTINYILDIZ KONFEKSİYON TESİSLERİ BEYMEN Fazılpaşa Cad. No: 2/3 TOPKAPI-İSTANBUL
67.) AYDIN YÜN MENSUCAT FAB. KOLL. ŞTİ. Bahariye Cad. No: 8/12 EYÜP-İSTANBUL
68.) KABAKLARLI KOLL. ŞTİ. Londra Asfaltı, Tepebağ, No: 18 TOPKAPI-İSTANBUL
69.) KADİFE MENSUCAT A.Ş. Bomonti, Fırın Sok. No: 45/1 ŞİŞLİ-İSTANBUL
70.) KARAMÜRSEL MENSUCAT SANAYİİ A.Ş. Silivrikapı, Seyit Nizam Cad. Çörekli Yalı Sok. No: 24 ZEYTİNBURNU-İSTANBUL
71.) KARTALTEPE MENSUCAT FABRİKASI T.A.Ş. Aksu Caddesi, No: 37 BAKIRKÖY-İSTANBUL
72.) MÜNİR YILMAZ SELAHATTİN SOMER-MURAT NİHAT SALMA VE ORTAĞI KOLL. ŞTİ. Davutpaşa Cad. Sergekale Sok. TOPKAPI-İSTANBUL
73.) MUHTEŞEM KOT HALEFLERİ KONFEKSİYON LTD. ŞTİ. Gümüşsuyu Cad. Bestekar Nasibim Mehmetbey Sok. No: 14 MALTEPE-TOPKAPI-İSTANBUL
74.) MISIRLI TEKSTİL BOYA A.Ş. Demirhane Cad. No: 217 ZEYTİNBURNU-İSTANBUL
75.) MİNİON ÖRME SANAYİİ A.Ş. Nizamiye Cad. No: 14/1 TAKSİM-İSTANBUL
76.) SAĞLAM TİCARET VE SANAYİİ TÜRK LTD. ŞTİ. Yenimahalle, Aksu Cad. No: 9 BAKIRKÖY-İSTANBUL
77.) ŞEM-SİR TÜL ÖRME SANAYİİ A.Ş. Kazım Orbay Cad. No: 75 ŞİŞLİ-İSTANBUL
78.) TRİKO MISIRLI-SÜLEYMAN MISIRLI TRİKOTAJ VE KONFEKSİYON FABRİKASI Bomonti, Birahane Sok. No: 24 ŞİŞLİ-İSTANBUL
79.) SANTRAL DİKİŞ SANAYİİ A.Ş. Bahariye Cad. No: 20/1 EYÜP-İSTANBUL
80.) SARPER ÇORAPÇILIK TİCARET VE SANAYİİ A.Ş. Bomonti, Silahşör Cad. Yeniyol, No: 4 ŞİŞLİ-İSTANBUL
81.) SUNJÜT SUN-İ JÜT SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Ayazağa Köyü, Maslak Dereboyu Sok. No: 24 LEVENT-İSTANBUL
82.) KEMAL ALANCIOĞLU MÜESSESESİ Kışla Cad. Uluyol No: 37/35 BAYRAMPAŞA-İSTANBUL
83.) KİLİM TEKSTİL SANAYİİ KOLL. ŞTİ. Uluyol Kışla Cad. No: 95 BAYRAMPAŞA-İSTANBUL
84.) NARİN MENSUCAT FAB. A.Ş. Koşuyolu Aksu Cad. No: 10 BAKIRKÖY-İSTANBUL
85.) FİLTEKS SANAYİİ VE TİCARET LTD. ŞTİ. Fazılpaşa Cad. No: 12 TOPKAPI-İSTANBUL
86.) DORE KUMAŞLARI MENSUCAT FAB. A.Ş. Sultanhamam Mahmutpaşa Cad. No: 232 MAHMUTPAŞA-İSTANBUL
87.) BRODERİ NARİN İŞLEMELİ KUMAŞ SANAYİİ A.Ş. Haznedar Güngören Köyü, Eski Londra Asfaltı No: 65 BAKIRKÖY-İSTANBUL
88.) OSMAN KERMEN VE ORT. ADİ. KOM. ŞTİ. Nizamiye Cad. No: 9/13 TAKSİM-İSTANBUL
89.) PİLAVCI HARMANCI ETİKET SANAYİİ LTD. ŞTİ. Büyükdere Cad. Harman Sok. LEVENT-İSTANBUL
90.) PAMUK İPLİK SANAYİİ T.A.Ş. Maltepe, Gümüşsuyu Cad. No: 24/1 TOPKAPI-İSTANBUL
91.) PURTEKS ÖRME SANAYİİ KOLL. ŞTİ. Davutpaşa Cad. Askeri Fırın Sok. TOPKAPI-İSTANBUL
92.) ÖRME İŞ KOLL. ŞTİ. (Osman İsmet Koyuncu Varisleri Melih Koyuncu Ort.) Davutpaşa Cad. Yılanlı Ayazma Sok. No: 6 TOPKAPI-İSTANBUL
93.) OSMAN KAYMAK BOYAHANESİ LTD. ŞTİ. Balat, Kerestecİ Şakir Sok. No: 10-12 EYÜP-İSTANBUL
94.) ÖMER AVNİ YEL KARAMÜRSEL BOYA VE APRE FABRİKASI Silivrikapı, Seyit Nizam Cad. Çörekli Yalı Sok. No: 24/2 TOPKAPI-İSTANBUL
95.) ÖMER AVNİ YEL YÜN İPLİK FABRİKASI Silivrikapı, Seyit Nizam Cad. Çörekli Yalı Sok. No: 24/2 TOPKAPI-İSTANBUL
96.) NEVİR ÖRME SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Büyükdere Cad. LEVENT-İSTANBUL
97.) YILTEKS MENSUCAT SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Cevizlibağ Durağı, Mevlevihane Yolu, No: 16 TOPKAPI-İSTANBUL
98.) YENİ TEKSTİL SANAYİİ A.Ş. Kuruçeşme, Tramvay Cad. No: 112-114 ORTAKÖY-İSTANBUL
99.) YAŞUVA BAHAR VE OĞULLARI KOLL. ŞTİ. Namık Kemal Cad. No: 62 AKSARAY-İSTANBUL
100.) YAŞAR MENSUCAT SANAYİİ A.Ş. Bahariye Cad. Bostan Çıkmazı, No: 1/2 EYÜP-İSTANBUL
101.) KURT İPLİK LTD. ŞTİ. Kartaltepe Kireçocağı Yolu No: 1/2 BAKIRKÖY-İSTANBUL
102.) KADER MENSUCAT FAB. Kağıthane Cendere Yolu No: 46 KAĞITHANE-İSTANBUL
103.) KULAKSIZOĞULLARI TEKSTİL SANAYİİ KOM. ŞTİ. Hürriyet Cad. No: 9 KAĞITHANE-İSTANBUL
104.) HERKO YÜN PAMUK KOM. TEKSTİL FAB. A.Ş. Paşmakçı Çayırı No: 1 Otakçılar EYÜP-İSTANBUL
105.) HANIMEFENDİ ÇORAP SANAYİİ VE TİCARET Tramvay Cad. No: 36 KURUÇEŞME-İSTANBUL
106.) HASTEKS MENSUCAT FAB. A.Ş. Atatürk Cad. No: 88 ALİBEYKÖY-İSTANBUL
107.) YÜN İPLİĞİ VE MENSUCAT SANAYİİ A.Ş. Yenimahalle, Aksu Cad. No: 11 BAKIRKÖY-İSTANBUL
108.) VAKKO TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SANAYİİ İŞLETMELERİ A.Ş. Londra Asfaltı Üzeri, Menter Sitesi TOPKAPI-İSTANBUL
109.) ÜÇTEKS NAYLON SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Galata, Aynalı Lokanta Sok. No: 28/3 KARAKÖY-İSTANBUL
110.) ULUDAĞ BOYAHANESİ (Kadir Tunahisar ve Ortakları KOLL. ŞTİ.) Koll. Şti. Bomonti, Fırın Sok. No: 9 ŞİŞLİ-İSTANBUL
111.) ÜMİT TİCARET VE SANAYİİ KOLL. ŞTİ. Kırkçeşme Bostan Sok. No: 28 ŞEHREMİNİ-İSTANBUL
112.) GÜMÜŞSUYU HALI SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Gümüşsuyu Cad. No: 34 TOPKAPI-İSTANBUL
113.) NAYLONTEKS TİCARET SANAYİİ A.Ş. Demirhane Cad. No: 217 ZEYTİNBURNU-İSTANBUL
114.) TÜL-SAN TÜL PERDE SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Davutpaşa Cad. (Askeri Fırın) Karacabey Sok. TOPKAPI-İSTANBUL
115.) TEKNİK BOYA T.A.Ş. Londra Asfaltı, Sakarya Durağı TOPKAPI-İSTANBUL
116.) TESTAŞ TİCARET VE SANAYİİ A.Ş. Maltepe, Gümüşsuyu Cad. No: 24 TOPKAPI-İSTANBUL
117.) TEVFİK BURSA VE OĞULLARI KOLL. ŞTİ. (Sevil Triko) Kemikli Burun Sok. No: 26/1 TOPKAPI-İSTANBUL
118.) FİSAN FİSTO TEKSTİL SANAYİİ VE TİCARET A.Ş. Kışla Cad. Karacabey Sok. TOPKAPI-İSTANBUL
119.) ÇİÇEK MENSUCAT KOLL. ŞTİ. Seyit Nizam Cad. Çörekli Yalı Sok. No: 24/1 Silivrikapı TOPKAPI-İSTANBUL
120.) ŞARK MENSUCAT FABRİKASI A.Ş. Hürriyet Caddesi, No: 1 KAĞITHANE-İSTANBUL
121.) ÇETİNER TİCARET VE SANAYİİ KOLL. ŞTİ. (Bahri Çetiner ve Ort.) Sultan Mektep Sok. Rıfat Han, No: 10/2 MAHMUTPAŞA-İSTANBUL

(Basın: 4135-1118)

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine toplam yatırımlardan düşen pay sadece yüzde bir

Bölgeler arasındaki dengesizlik artıyor

Özel sektör yatırımlarının yüzde 78'i Ege ve Marmara bölgesine yapılıyor

Özel sektör yatırımlarının yüzde 78'i Ege ve Marmara bölgesine yapılırken, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine toplam yatırımlardan düşen pay yüzde 1'in altında bulunuyor...

Gerçekleştirilen sanayi gelirinin yarısından daha çoğu İstanbul ve yöresinde elde ediliyor...

"Coğrafi bölgeler arasındaki dengesizliklerin giderilmesi" ve "dengeli bir sanayileşmenin gerçekleştirilmesi" planın temel ilkelerinden olmasına karşın, planlı dönemde bölgeler arasındaki dengesizliklerin daha da arttığı saptanmıştır. Planlı dönemde sanayi kesiminin ulusal gelir içindeki payı sürekli artış göstermiş ancak bu gelişme büyük ölçüde Marmara bölgesinde yoğunlaşmıştır. Bu bölge ile birlikte, Ege ve Akdeniz bölgeleri de, gelişmelerini sürdürmüşlerdir.

Kapitalist kalkınmanın doğal bir sonucu olarak, ülkemizde gözlenen bölgeler arasındaki dengesizliğin planlı dönem boyunca artması, genel olarak yatırımların ve özel olarak da sanayi yatırımlarının dengesiz dağılımı sonucu ortaya çıkmıştır. Gerçekten de, soruna sanayi yatırımları açısından bakıldığında, geri kalmış yörelerin gerek kamu kesimi gerekse özel sektör imalat sanayii yatırımlarından aldığı pay, planlı dönem boyunca göreli olarak sürekli gerilemiş bulunmaktadır.

Açıkçası, planlı dönemde yöreler arasında artan dengesizlik ve aşırı farklılaşma, çoğu kez bu yörelerin gelişme olanaklarından yoksun bulunmalarından değil, kapitalist piyasa mekanizmasının doğal işleyişinden yatırımların kapitalist üretimin esas amacı olan daha yüksek kâr elde edilebilecek alanlara yönelmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Nitekim, Üçüncü Beş Yıllık Plan döneminde toplam yatırımların yüzde 50,9'u Ege ve Marmara bölgesine yapılırken, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin toplam yatırımlardan aldığı pay, ancak yüzde 8.2 olmuştur.

Özel sektör yatırımlarına bakıldığında, yatırımlar açısından bölgeler arasında gözlenen dengesizlik, çok daha açık bir biçimde izlenebilmektedir. Nitekim, Üçüncü Plan döneminde, toplam özel kesim yatırımlarının yüzde 78.2'si Ege ve Marmara bölgelerine yüzde 13.2'si İç Anadolu'ya, yüzde 4.2'si Akdeniz Bölgesi'ne, yüzde 3.6'sı Karadeniz yöresine ve arda kalan yüzde 1'den daha küçük bir bölümü de, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine, yatırılmış bulunmaktadır.

YATIRIMLARIN BÖLGESEL DAĞILIMI
(Yüzde Olarak)

Bölgeler	Kamu	Özel	Toplam
Ege ve Marmara	46.3	78.2	50.9
İç Anadolu	11.1	13.2	11.4
Akdeniz	7.5	4.2	7.0
Doğu ve Güneydoğu	9.4	0.8	8.2
Karadeniz	25.7	3.6	22.5
Toplam	100.0	100.0	100.0

Tüm bunların sonucu olarak, ülkemiz sanayiinin coğrafi bölgeleri itibariyle dağılımındaki eşitsizlik hızla artmış bulunmaktadır. Nitekim, 1963 yılında 3 bin 12 büyük imalat sanayii işyerinden 2 bin 92'si (yüzde 70'i) Marmara ve Ege bölgesinde iken, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki toplam işyeri sayısı, yalnızca 112 (yüzde 3,7) dolayında bulunuyordu. 1972 yılına gelindiğinde, Ege ve Marmara bölgesindeki büyük sanayi işyerleri, iki katına yakın bir artışla 3 bin 794'e yükselirken (tüm işyerlerinin yüzde 70'i), Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki büyük sanayi işyerleri sayısı 133'e yükselmiş ve fakat toplam işyerleri içindeki payı yüzde 2.4'e düşmüştür.

Olaya salt özel sektör açısından bakıldığında, ortaya çıkan durum şu olmaktadır: 1963-1973 döneminde, toplam özel kesim işyerlerinin yüzde 45'i İstanbul'da ve yüzde 70'i Batı Anadolu bölgesinde faaliyet gösterirken, ilgili dönemde bu oran tüm Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi için yüzde 2.9'dan yüzde 1.8'e düşmüştür.

Soruna değişik yörelerin ulusal ekonomiye yaptığı katkı açısından yaklaşıldığında, gelişmiş yörelerle geri kalmış yöreler arasındaki eşitsizliğin, akıl almaz boyutlara ulaştığı çok daha açık bir biçimde gözlenebilmektedir. 1963 yılında toplam imalat sanayii işyerlerinde yaratılan gelirin yüzde 59'u Ege ve Marmara bölgelerinden, yüzde 11'i de Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden, gelmekteydi. 1974 yılına gelindiğinde Ege ve Marmara bölgesinin yaratılan toplam imalat sanayii gelirine katkısı yüzde 59'dan yüzde 69'a yükselirken, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde yaratılan gelirin toplam imalat sanayi gelirine katkısı, aynı dönemde yüzde 11'den yüzde 4'e düşmüştür.

1974 yılı verilerine göre, en gelişmiş iki yöre olan Marmara ve Ege bölgelerini, imalat sanayiine ilişkin bazı göstergelere dayanarak Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleriyle karşılaştırdığımızda ortaya aşağıdaki sonuç çıkmaktadır: 10 kişiden daha çok işçi çalıştıran imalat sanayii işyerlerinin yaklaşık yüzde 70'i Ege ve Marmara bölgesinde faaliyette bulunmaktadır. Buna karşılık Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde faaliyette bulunan imalat sanayi işyerlerinin toplam sanayi kuruluşları içindeki payı, yüzde 3.4 gibi akıl almaz bir büyüklüktür.

Aynı biçimde, imalat sanayiinde yaratılan toplam gelirin yüzde 68.7'sinin Ege ve Marmara Bölgesinde gerçekleştirilmesine karşılık, bu oranlar sırasıyla Doğu Anadolu bölgesinde yüzde 1.7 ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde de yüzde 2.4'dür.

EKONOMİ SÖZLÜĞÜ

Ulusal gelir

Bir ekonomide, belli bir sürede (bir yıl) üretilen mal ve hizmetlerin toplamı bellidir. Bu mal ve hizmetlerin üretimi için yapılan girdi harcamaları (hammadde, ara malı, yardımcı madde, enerji v.b) ve üretim araçlarının aşınma payı toplam üretim değerinden çıkarılınca, arda kalan büyüklük "ulusal gelir" olarak tanımlanır.

"Ulusal geliri" bir de toplumu oluşturan bireylerin geliri açısından tanımlamak olanaklıdır. Bir ekonomide, bir üretim yılı içinde bireylerin ve devletin eline geçen maaş ve ücret, kâr, faiz, kira, rant ve vergi gelirlerinin toplamı, o ülkenin "ulusal gelirinin" toplamına eşittir.

Bir ekonomide, bir üretim yılı içinde elde edilen "ulusal gelirin" toplam değerinin ülke nüfusuna bölünmesiyle elde edilen değere de, "kişi başına gelir" adı verilir.

Tasarruf yada yatırım

Toplumun belli bir üretim döneminde gerçekleştirdiği gelirin (ulusal gelir) toplamı ile, aynı dönemde bu toplamın tüketilen bölümünden arda kalan büyüklüğe ekonomik artık, birikim ya da tasarruf denilmektedir. Bu büyüklüğe, belli bir dönemde, toplumun servetine yapılan değişik biçimlerdeki katkıların toplamı da diyebiliriz. Varsayılır ki, bir ekonomide tasarrufların toplamı yatırımlara eşittir.

Kuramsal olarak, bir toplumun varlığını sürdürebilmesi için temel koşul, belli bir üretim dönemi sonunda gerçekleştirilen bu ekonomik fazlanın en azından üretim süreci içinde tüketilen üretim araç ve gereçlerinin yenilenebilmesini sağlayacak bir büyüklükten daha aşağı bir düzeyde olmamasıdır.

Açıktır ki, bu ancak toplumların yaşamlarını sürdürebilmeleri için zorunlu ve istisnai bir durumdur. Yoksa, ne sürekli olarak arzulanan bir şeydir, ne de toplumsal hayatın çeşitli aşamalarında sık sık rastlanan bir olgudur. Çünkü, bir toplumun gerçekleştirdiği tasarruf ve buna dayalı olarak da yatırım hacminin, yalnızca üretim araçlarının aşınma payını karşılayabilecek bir büyüklükle sınırlı kalması, o toplumun belli bir durgunluğun içine girmiş olması demektir.

Demek ki, bir toplumun belli bir ekonomik büyümeyi gerçekleştirebilmesi için temel koşul, gerçekleştirilen ekonomik fazlanın üretim araçlarının aşınma payından daha yüksek bir büyüklüğe ulaştırılmış olması ve oluşturulan bu birikimin de, toplumsal üretim araç ve gereçlerine katılmasıdır.

Dövize çevrilebilir mevduat

Süresi genellikle altı ay ile iki yıl arasında değişen, kısa dönemli bir dış borçlanma kaynağıdır. İlgili uygulama gereğince, elinde döviz tutma yetkisine sahip bazı Türk bankalarına yabancılar, belli bir vade ve faiz karşılığında döviz olarak para yatırabilmektedirler. İşte bu yöntemle açılan hesaplara, Dövize Çevrilebilir Mevduat (DÇM) hesapları denilmektedir.

Uluslararası ölçülere göre, Türkiye hayli yüksek faiz ödediğinden, bu kanalla yaklaşık son iki yıl içinde 2 milyar 200 milyon dolar tutarında borçlanmış bulunmaktadır.

DÇM Borçları 2 milyar 200 milyon dolara ulaştı

Türkiye'nin kısa dönemli borçlanma kaynağı olan Dövize Çevrilebilir Mevduat (DÇM) hesaplarının borç bakiyesi, 1977 Mayıs ortasında 2 milyar 200 milyon dolara ulaşmış bulunmaktadır. Merkez Bankası'nın 13 Nisan tarihli durumuna göre, DÇM'lerin yüzde 48'ini oluşturan 967 milyon dolarlık bölümünü İsviçre Frangı ve yüzde 42'sini oluşturan 841 milyon dolarlık bölümünü de Alman Markı'nın oluşturduğu saptanmıştır.

Merkez Bankası'nın verilerine göre, 2 milyar 200 milyon dolara ulaşan DÇM borç bakiyesinin büyük bir bölümünü oluşturan İsviçre Frangı'nın, Uluslararası Borsalarda en düşük faizle işlem gören para olması, Türkiye'ye girişlerin bu para biriminde yoğunlaşmasına neden olmuştur.

İleri demokratik düzen ve seçimler

Özlem ÖZGÜR

12 Mart öncesinde, geniş anlamıyla "Türkiye solu", kendi içinde daha çok birbiriyle yakından ilgili iki konuyu tartıştı. Tartışmalardan ilki, "Egemen üretim biçiminin" adını koymak için sürdürüldü. İkinci tartışma da, birincisiyle yakından ilgili, Türkiye'de "burjuva demokratik devrimi nin" tamamlanıp tamamlanmadığı noktası, da yıllarca yoğun tartışmalara sahne oldu.

Bu tartışmaların sonucu ileri sürülen değişik stratejiler, görünürde bu iki konudaki farklı düşünceden ortaya çıktı. Bu durum, çoğu kez, iyi niyetli aydınlar tarafından "solda" bir bölünme olarak yorumlandı. İlk kez, bunun bir bölünme olmadığı hemen söylenmeli. Bunun bir bölünme olmadığını, bu tartışmalar sonucu ortaya çıkan iki grubun niteliği belirliyor: "Maoculuk" ve "goşizm". Her ikisinin de, ne üretim biçiminin niteliğiyle, ne de "burjuva demokratik devriminin" tamamlanıp tamamlanmamasıyla yakından ve uzaktan hiç bir ilgisi yok.

Bugün, "solda", Türkiye'de kapitalizmin yasalarının geçerli olduğunu yadsıyan kimse yok. Daha gerçeği, bu konuyu tartışmanın fazla anlamı olmadığı, artık herkesçe biliniyor. Ne var ki, "maoculuk" ve "goşizm" bir yana bırakılırsa, Türkiye'de egemen üretim biçiminin "kapitalizm" olduğu gerçeğine "burjuva demokratik devrim" aşaması geride kaldı yargısını ekleyip, Türkiye'nin önündeki devrim aşamasını "sosyalist devrim" olarak niteleyenler var.

Açıkçası, egemen üretim biçiminin kapitalizm olduğu ve Türkiye'de burjuva demokratik devriminin tamamlandığı saptanınca, neredeyse "sosyalist devrim" Türkiye'nin güncelli oluyor. Burada amacımız, elbette ki, Türkiye'de burjuva demokratik devriminin tamamlanıp tamamlanmadığını tartışmak değil, böyle bir tartışmanın anlamsızlığını söyleyip geçmek. Hem böyle bir tartışmanın anlamsızlığını söyleyip geçmek, hem de sosyalistlerin "devrim stratejisini" böyle kaba bir ölçüte dayandıramayacaklarını belirtip geçmek.

Türkiye işçi sınıfı "sosyalizme" giden yolun, toplumun her alanda demokratikleşmesi için sürdürülen savaşımdan geçtiğini biliyor. Bu savaşım, yukarıdaki yanlış ve "bölücü" düşüncenin dışında sürdürülüyor. Bu düşüncenin "bölücü" yanı, ama toplumun demokratikleşmesi için sürdürülen savaşımı "bölemeyecek" olan yanı, 5 Haziran seçimleri nedeniyle açıklık kazandı.

Türkiye işçi sınıfı, sosyalistler, demokratlar ve tüm yurtseverler, "ileri demokratik bir düzen" için, 5 Haziran'da CHP ye oy verecekler. CHP'yi bu seçimlerde, destekleyen sosyalistler, şu noktaları iyi biliyorlar: İlk kez, 5 Haziran'da olası bir CHP iktidarının, deyim yerindeyse, gerçek bir düzen değişikliği anlamına gelmeyeceğini biliyorlar. Açıkçası, salt Türkiye'de değil, dünyanın her yerinde her sosyalist bilir ki, gerçek düzen değişikliği, kapitalizmden sosyalizme geçişle olanaklıdır.

Ne var ki, sosyalizme giden yol, gül bahçelerinden geçmiyor. Sosyalizme giden yol, işçi sınıfı savaşımının güncelini, onun için kaçınılmaz olan ittifakları, elinin tersiyle geri plana itip, uzun dönemli amaçları gereğinden çok abartmaktan geçmiyor. Sosyalizme giden yol, öncelikle, bu yoldaki çok değişik engelleri temizlemekten geçiyor. Türkiye'nin güncelli bu. Bu güncel, 5 Haziran seçimlerinde, sermayenin faşist iktidarı MC'yi iktidardan uzaklaştırmakta somutlaşıyor. Sosyalistler, ilk kez bundan ötürü 5 Haziran seçimlerinde CHP yi destekliyorlar.

İkinci kez, sosyalistler, sosyalizme giden yolda gerekli gördükleri "ileri demokratik bir düzen"i, salt 5 Haziran seçimlerine indirgemiyorlar. Ya da, sosyalistler, olası bir CHP iktidarıyla "umudumuz" CHP"deyip, "ileri demokratik bir düzen" için sürdürülen savaşımı bir yana bırakacağız demiyorlar. Açıkçası, toplumun sosyal, ekonomik ve siyasal alanlarını kapsayan demokratik isteği, CHP bunları yapar mı? Yapmaz mı? sorusuna indirgenemez. Kimse kimseye, kara kaşı kara gözü için bir şey vermez. İşçi sınıfı, sosyalistler, kimseden himmet dilemiyor. Onun savaşımı, özünde, Türkiye'de sosyalizmi kurmak için sürdürülüyor. Bu savaşım, seçimlerden sonra, da elbet sürdürülecek.

Ama sosyalistler, deyim yerindeyse, kimilerinin sözde "sosyalizm" adına yaptıkları gibi, CHP'yi cephe partileriyle aynı kaba koymuyorlar. Olası bir CHP iktidarında, CHP'nin yapabileceklerini, salt 141-142 yi kaldırmakla da sınırlı görmüyorlar. Toplumun demokratikleşmesi için verilen savaşım salt siyasal ya da hukuksal alanla sınırlı tutulamaz. Daha gerçeği, ekonomik ve sosyal yapının demokratikleşmesi için verilen savaşım, siyasal yapının demokratikleşmesi için sürdürülen savaşımdan soyutlanamaz. CHP'nin bunlardan neleri yapıp neleri yapamayacağını, her şeyden önce işçi sınıfının, sosyalistlerin gücüyle, CHP'nin tabanının etkinliği belirleyecek.

İstanbul'da Kurumlar Vergisine tabi şirketlerin yüzde 43'ü vergi ödemiyor

Kurumlar Vergisine tabi ve İstanbul'da faaliyette bulunan kuruluşların yüzde 43,3'ünün 1976 yılında hiç vergi ödemediği öğrenilmiştir. Maliye Bakanlığı'ndan edinilen bilgilere göre, İstanbul'da Kurumlar Vergisi ile ilgili olarak 5 bin 131 vergi mükellefi beyanname vermiş bunlardan 1310'u zarar göstermiş ve 1002 yükümlü de vergi kapsamına girecek ölçüde kâr etmediğini bildirmiştir.

Öteyandan, Genel Bütçe Gelirlerinin yüzde 4,5'ini oluşturan ve son yıllarda hızlı bir gelişme gösteren Kurumlar Vergisinin dört büyük ilimizde yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. 1976-1977 mali yılı tahsilatlarına göre, Kurumlar Vergisinin yüzde 87'si İstanbul, İzmir, Ankara ve Adana illerinden elde edilmiştir.

FİYAT ARTIŞLARI

(YÜZDE OLARAK)

	Son 4 ay	Son 1 ay
Perakende fiyatlar	9,4	24,0
Toptan fiyatlar	8,2	24,1
Gıda maddeleri	8,8	17,1
Isıtma ve aydınlatma	2,7	25,7
Giyim ve ev eşyası	11,2	23,5
Kira ve ev bakımı	13,9	60,3

1977'de fiyat artışlarının yüzde 30'u aşacağı öne sürülüyor

Fiyat artışları son bir yıl içinde yüzde 24'e ulaştı

Son aylarda gözlenen hızlı fiyat artışlarına dayanılarak yapılan saptamalar, yıl sonunda fiyat artışlarının yüzde 30'u aşacağı izlenimini vermektedir. Nitekim, 1977 Nisan sonu verilerine dayanılarak yapılan hesaplamalar, son dört ay içinde perakende fiyatların yüzde 9,4 ve toptan fiyatların da yüzde 8,2 oranında arttığını göstermektedir. Aynı saptamalara göre, son bir yıl içinde toptan ve perakende fiyat artışları da yüzde 24'e ulaşmış bulunmaktadır.

Kaldı ki, değişik nedenlerle bu istatistikler gerçekleri yansıtmaktan hayli uzak görünmektedir. İlk kez, perakende ve toptan fiyatları izlemek amacıyla derlenen bu istatistikler, resmi fiyatlara dayanılarak düzenlenmektedir. Oysa, fiyat indekslerine konu olan önemli temel maddelerin serbest piyasadaki karaborsa fiyatları, resmi fiyatların ayli üzerinde seyretmektedir. Cephe hükümeti, seçim ortamında, karaborsaya düşen bazı temel maddelerin fiyatlarına zam yapmaktan çekinmiş ve bu malların gerçek fiyatları indekslere yansıtılamamıştır.

Seçimler ertesinde petrol ürünleri, demir-çelik, çimento ve bazı temel maddelerin fiyatlarını yeniden ayarlamanın kaçınılmazlığına dikkati çeken uzmanlar, bu maddelere yapılacak bir zammın, öteki maddelere yansıması önlenemediği takdirde, 1977 yılı sonunda fiyat artışlarının Türkiye tarihinin en yüksek düzeyine ulaşacağını ileri sürmektedirler.

MC döneminde iç ve dış borçlarımız iki kat arttı

Cephe Hükümeti'nin yürüttüğü sorumsuz borçlanma politikası sonucu, yaklaşık son iki yıllık dönemde iç ve dış borçlarımız iki katından fazla artarak Türk parası olarak 220 milyar liraya ulaşmış bulunmaktadır. Bu durumda, Türkiye de kişi başına 5 bin 238 lira borç düşmektedir.

MC'nin iktidar olduğu 31 Mart 1975 tarihinde devletin iç borçları, 30 milyar devlet bütçesine ve geri kalan 11.8 milyarlık bölümü de İktisadi Devlet Teşekküllerine ait olmak üzere 11 milyar 769 milyon lira dolayında bulunmaktaydı. Cephe Hükümeti döneminde devletin iç borçları yüzde 117 artarak, 96 milyar 991 milyon liraya yükselmiştir. Bu büyüklüğün 70 milyar 639 milyon lirası devlet bütçesinden ve geri kalan 26 milyar 352 milyon lirası da Kamu İktisadi Teşebbüsleri tarafından ödenecektir.

Öteyandan, Türkiye'nin döviz olarak ödemesi gereken dış borçları, Cephe Hükümeti döneminde yüzde 126 artarak 6 milyar 743 milyon dolara yükselmiş bulunmaktadır. 31 Mart 1975 tarihinde dövizle ödenecek dış borçlarımızın toplamı, 2 milyar 983 milyon dolar büyüklüğünde bulunmaktaydı.

15 yabancı sermaye kararnamesi Bakanlar Kurulunda bekliyor

Türkiye'de 6224 Sayılı Yasa gereğince faaliyet gösteren ya da gösterecek firmalara ilişkin on beş kararname taslağının onaylanmak üzere Bakanlar Kurulunda beklediği saptanmıştır. Üç tanesi yeni yatırımlar öngören kararnamelerin diğerleri tevsii, dış kredi kullanımı, eski kararların iptali ve statü değişikliğine ilişkindir.

Hükümet içindeki uyuşmazlıklar nedeniyle Bakanlar Kurulunda bekletilen kararnamelerin çoğunluğu, imalat sanayii alanlarında çalışan yabancı sermayeli kuruluşlara ait bulunmaktadır.